

क्षंपाढकीय .....

अखेर जरांगे पाटलांची माघार !

दिवाळीच्या चार दिवसांच्या सणानंतर आता पुन्हा महाराष्ट्रातील राजकीय वातावरण आणि निवडणुकांच्या संबंधातील निर्णय यावर सगळ्यांचे लक्ष केंद्रित झाले आहे. आजचा दिवस महाराष्ट्र विधानसभेच्या निवडणुकीसाठी खूप निर्णयाक दिवस ठरला. आज दिवसभारात दोन महत्वाच्या घडामोडी घटल्या. यातील सकाळची पहिली घडामोड म्हणजे, मनोज जरांगे यांनी निवडणुकीच्या रिंगणातून माघार घेतली आहे आणि दुसरा अन्वयार्थ असा की, त्यांनी आता निवडणुकीच्या रिंगणातून माघार घेतल्याने जरांगे यांची झाकी मूळ तशीच राहणार आहे. अन्यथा त्यांनी जर निवडणुकीच्या रिंगणात खरंच उडी घेतली असती आणि त्यात जर त्यांना अपेक्षित यश मिळू शकले नसते, तर त्यांचा जो एकूण प्रभाव महाराष्ट्र दिसत होता, त्याला ओहोटी लागली असती. त्यामुळे त्यांचा माघारीचा निर्णय चाणाक्षणाचाच ठरला आहे असे म्हणता येईल. आज जरांगे यांनी जे निवडन केले आहे, त्यातील एक वाक्य महत्वाचे आहे की, 'निवडणुकीकी कोणाचाही पुस्कर करू नका किंवा कोणालाही पाठिंडा देऊ नका.' युग्मपूर्ण मतदान करून आपल्याना जे पाडायचे आहेत त्यांना पराभूत करा'. त्यांच्या आवाहनाचा योग्य संदेश त्यांच्या समर्थकांपंच गेला असून त्यानुन आता महायुतीला विशेषत: भाजपला आव्हानातक स्थिती निर्माण होणार आहे वा मात्र नकी. कारण त्यांचा सुवर्हातीपासूनचा राग केवळ फटण्याची आणि भाजप यांच्यावरच होता आणि त्यांना पराभूत करण्याची भाषा त्यांनी वेळेवेटी व्यक्त केली होती. भाजपी जनता पक्षासाठी आज दुसरा घक्कादायक निर्णय ठरला तो म्हणजे निवडणुकी आयोगाने तो निर्णय घेऊन टाकला. या निर्णयाचे कांग्रेस कमिटीकडून निवडणुक आयोगाकडे रशी शुक्ला यांची बदली करण्याची लेखी मागणी करूनही त्यावर अजून निर्णय होत नव्हता. आज अखेर निवडणुक आयोगाने तो निर्णय घेऊन टाकला. या निर्णयाचे कांग्रेस नेत्यांनी स्वागत केले असते तरी शुक्ला यांना हटवण्यासाठी इतका वेळ का लागला याची माहिनी त्यांना हवी आहे. तसेच रशी शुक्ला यांना केवळ पोलीस महासंचालक पदावरून हटवणे पुरेसे नाही, तर त्यांना पोलीस सेवेतूनच कायमची सुटी द्यावी अशीही कांग्रेसची मागणी आहे. त्याचबरोबर रशी शुक्ला यांच्याकडे निवडणुकीशी संवर्धित कोणताही कार्यभार संपादना जाऊ नये अशी आप्रव्ही मागणी आता प्रदर्श कर्त्तिसने लावून थरली आहे. आजचे हे दोन्ही निर्णय महायुतीसाठी अडचणीचे ठरले आहेत असा निष्कर्ष निवृती. रशी शुक्ला यांच्यामार्फत प्रशासकीय यंत्रणेवर दबाव ठेवण्याचा सत्ताधारांचा जो प्रयत्न होता त्याला खील बसली आहे असे विरोधकांचे म्हणणे आहे, त्यात बर्यांपैकी तथ्य आहे. ही पार्श्वभूमी लक्षात घेतली तर विरोधकांचा माडला जाणारा मुद्दा सहज लक्षात येऊ शको. उशिरा का होईना निवडणुक आयोगाने लोकांच्या मनात संप्रेषण शिळ्क राहणार नाही असा निर्णय घेत रशी शुक्ला यांना हटवणे आहे, तो निर्णय लोकांही प्रक्रियेला अनुकूल असाच म्हणावा लागेल, त्यामुळे या निर्णयाचे स्वागत करणे उचित ठरते.

मनोज जरांगे यांनी निवडणुकीच्या संबंधात खूप आधीपासून वातावरण तापवले होते. आपले स्वतंत्र उमेदवार उभे करण्याच्या संदर्भात त्यांनी हालचाली चालू केल्या होत्या. त्यांच्यातके उभे केले जाणारे उमेदवार कोणाला राजकीयदृश्या लाभाचे किंवा अडचणीचे ठराण याची गणिते मांडली जात होती. त्याचबरोबर या निर्णयामुळे मनोज जरांगे यांची महाराष्ट्राच्या राजकारणातील नेमकी ताकद किंवा प्रभाव जोखला जाणार होता. त्यामुळे त्यांच्या निर्णयाला आपसुक राजकीय महत्व प्राप्त झाले होते. जरांगे यांनी त्या अनुंशासने नियोजनबद्द हालचाली केल्याचेही जाणवले. त्यांनी इच्छुकांचे अर्ज मागवून घेतले, त्यांच्यापैकी कांहीच्या मुलाखती पण घेतल्या.

त्यानंतर स्टैंपीकाली उमेदवार उभे करण्याचा निर्णय घेवित केला. त्या सगळ्या घडामोडी पाहता ते निवडणुकीच्या रिंगणात उत्तरणारच हे जवळपास निश्चित झालेले असताना त्यांनी अचानक निवडणुकीच्या रिंगणातून माघार घेतली आहे.

देमसे भाजीपाला पिकाची सुधारित पद्धतीने

कशी कराल लागवड ?

दि.५ विदर्भ प्रजासत्ताक

देमसे १४० ते १५० दिवसाचे भाजीपाला पिक आहे. साधारणपणे लागवडीपासून ७५ ते ८० दिवसांनी तोडणी सुरु होते. अधिक उत्पादनासाठी लागवड तंत्र जाणू घेणे आवश्यक आहे.

जानी व हवामान

मध्यम काळी निच्याच्याची, पंतु हलकी जमीन तसेच उष्ण उष्ण व कोरडे हवामान या पिकास चांगले मानवते. १८ ते ३० डिंपी में. तापमानात वियांची उगवण आणि ३० ते ३५ डिंपी में. तापमानात पिकाची शारीरिक वाढ चांगली होते. अति उष्ण व दमट हवामान या पिकास मानवत नाही.

सुधारित जाती

अर्का टिंडा, पंजाब टिंडा, टिंडा एस.-४८३, अर्का अन्नामलाई इत्यादी.

लागवड हंगाम

उन्हाळी: जानेवारी-फेब्रुवारी

खरीप: जुलै- ऑगस्ट

बियाण्याचे प्रमाण

३ ते ४ किलो/हेक्टर

बीजप्रक्रिया- विवाणे २४ ते ४८ तास ओल्या कापडात बांधून

ठेवावे. लागवडीपूर्वी 'काबैन्डंडीम' या बुरशीनाशका च्या द्रावणात बुड्डून लावावे.

लागवडीचे अंतर

दोन ओलीटील अंतर १ मिटर, दोन वेलीटील अंतर ०.६० मिटर तसेच ३० मायक्रॉन जाडीच्या काळ्या-चेदीरी रंगाच्या कापडाचा आच्छादनासाठी उयोग करावा

खात व्यवस्थापन

१० ते १५ टांट शेणखत प्रति हेक्टर. लागवडीपूर्वी २५:५०:५० किलो नजः-स्फुरदःपालाश प्रति हेक्टर आणि लागवडीनंतर ३० दिवसांनी २५ किलो प्रति हेक्टर नन खाताची मात्रा बांगडी पद्धतीने द्यावी. आच्छादन केलेले असल्यास टिबक सिंचनमधूम खेत द्यावीत. पिकाच्या जोमदार वाढीसाठी खुरपणी करून शेत स्वच्छ ठेवावे.

पाणी व्यवस्थापन- लागवडीच्यावेळी सन्या ओलवून घ्याव्यात व नंतर लागवड करावी. खरीप हंगामात आणि उन्हाळी हंगामात असल्यास ५ दिवसाच्या अंतराने पाण्याच्या पावऱ्या घ्याव्यात. पीक फुलावर व फळधारणेच्या काळात पाण्याचा ताण आव्यास फूलगळ होते. फळांच्या संख्येत आणि वजनात घट येते.

फळांची काढणी- साधारणपणे लागवडीपासून ७५ ते ८० दिवसांनी तोडणी सुरु होते. जाती परत्वे ७ दिवसांच्या पाण्याच्या घ्याव्यात. १२ ते १५ डोण्या होतात. ढेमे फळावर बारीक लव असते आणि नद्याने दाबल्यास त्यावर ठास उमटतो. त्यास कोवळे फळ समजावे. ढेमशाची फळे लुसलुशीत कोवळी असताना काढणी करावी.

पाणी व्यवस्थापन- लागवडीच्यावेळी सन्या ओलवून घ्याव्यात व नंतर लागवड करावी. खरीप हंगामात आणि उन्हाळी हंगामात असल्यास ५ दिवसाच्या अंतराने पाण्याच्या पावऱ्या घ्याव्यात. पीक फुलावर व फळधारणेच्या काळात पाण्याचा ताण आव्यास फूलगळ होते. फळांच्या संख्येत आणि वजनात घट येते.

फळांची काढणी- साधारणपणे लागवडीपासून ७५ ते ८० दिवसांनी तोडणी सुरु होते. जाती परत्वे ७ दिवसांच्या पाण्याच्या घ्याव्यात. १२ ते १५ डोण्या होतात. ढेमे फळावर बारीक लव असते आणि नद्याने दाबल्यास त्यावर ठास उमटतो. त्यास कोवळे फळ समजावे. ढेमशाची फळे लुसलुशीत कोवळी असताना काढणी करावी.

पाणी व्यवस्थापन- लागवडीच्यावेळी सन्या ओलवून घ्याव्यात व नंतर लागवड करावी. खरीप हंगामात आणि उन्हाळी हंगामात असल्यास ५ दिवसाच्या अंतराने पाण्याच्या पावऱ्या घ्याव्यात. पीक फुलावर व फळधारणेच्या काळात पाण्याचा ताण आव्यास फूलगळ होते. फळांच्या संख्येत आणि वजनात घट येते.

फळांची काढणी- साधारणपणे लागवडीपासून ७५ ते ८० दिवसांनी तोडणी सुरु होते. जाती परत्वे ७ दिवसांच्या पाण्याच्या घ्याव्यात. १२ ते १५ डोण्या होतात. ढेमे फळावर बारीक लव असते आणि नद्याने दाबल्यास त्यावर ठास उमटतो. त्यास कोवळे फळ समजावे. ढेमशाची फळे लुसलुशीत कोवळी असताना काढणी करावी.

पाणी व्यवस्थापन- लागवडीच्यावेळी सन्या ओलवून घ्याव्यात व नंतर लागवड करावी. खरीप हंगामात आणि उन्हाळी हंगामात असल्यास ५ दिवसाच्या अंतराने पाण्याच्या पावऱ्या घ्याव्यात. पीक फुलावर व फळधारणेच्या काळात पाण्याचा ताण आव्यास फूलगळ होते. फळांच्या संख्येत आणि वजनात घट येते.

फळांची काढणी- साधारणपणे लागवडीपासून ७५ ते ८० दिवसांनी तोडणी सुरु होते. जाती परत्वे ७ दिवसांच्या पाण्याच्या घ्याव्यात. १२ ते १५ डोण्या होतात. ढेमे फळावर बारीक लव असते आणि नद्याने द

